

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

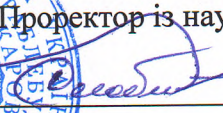
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

 Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
HIGHER SCHOOL PEDAGOGY

рівень вищої освіти _____ другий (освітньо-професійний) _____

тип дисципліни _____ нормативна _____

мова викладання _____ українська _____

Миколаїв – 2025

Робоча програми навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» скерована на підготовку фахівців галузі знань А освіта для спеціальності А1 Освітні науки

«18» вересня 2025 р., 22 с.

Розробник: *Степанова Тетяна Михайлівна, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, доктор педагогічних наук, професор*

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Протокол № 2 від «18» вересня 2025 р.

Завідувач кафедри

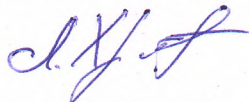

Володимир Гладисhev

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту

Протокол № 1 від «14» листопада 2025 р.

Голова

Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

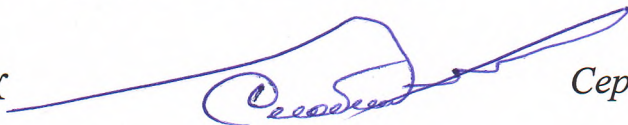

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 8 від «29» листопада 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Степанова Т.М., 2025

ЗМІСТ

<i>Анотація</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни.....</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....</i>	<i>5</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання.....</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....</i>	<i>9</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	<i>9</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання.....</i>	<i>11</i>
<i>9. Засоби навчання.....</i>	<i>13</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації.....</i>	<i>13</i>

Анотація

Навчальний курс «Педагогіка вищої школи» відповідає структурі навчального плану підготовки аспірантів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки і містить виклад матеріалу за **трьома** кредитами: педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна, організація процесу навчання у вищій школі, моніторинг якості освіти, система організації виховної роботи у ЗВО. Кредити містять 6 тем, якими повинні оволодіти студенти аспірантури.

У програмі навчального курсу запропоновані завдання до семінарсько-практичних занять, що дозволить не тільки перевірити якість набутих студентами знань, але й сформулювати необхідні вміння самоорганізації майбутньої педагогічної діяльності та конструювання конкретного навчально-методичного інструментарію, за допомогою якого досягається реалізація цілей і змісту вищої освіти.

Ключові слова: гуманізація та професіоналізація вищої освіти, рівні методології, професійна педагогіка, форми навчання, форми організації навчання, контроль, діагностика, виховання, виховуюче середовище, педагогічна діяльність, науково-дослідницька діяльність, структура педагогічної діяльності.

Abstract

The course "Pedagogy of High School" corresponds to the structure of the curriculum for graduate students, specialty 011 Educational, pedagogical sciences and contains 3 credits: High school pedagogy as a discipline, organization of the learning process in High school, monitoring the quality of education, educational system in High school. The credits contain 6 themes that graduate students must master.

The curriculum offers tasks for seminars and practical classes, which will not only allow to test the quality of knowledge acquired by students, but also to form the necessary skills of self-organization of future pedagogical activity and construction of specific teaching tools to achieve the goals and content of Higher education.

Key words: humanization and professionalization of High education, levels of methodology, professional pedagogy, forms of education, education organization forms, control, diagnostics, education, educational environment, pedagogical activity, research activity, structure of pedagogical activity.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань А Освіта	Основна	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: А1 Освітні науки	Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 16	Освітній ступінь - магістр (II освітній рівень підготовки фахівців)	15 год.	6
		Практичні, семінарські	
		15 год.	6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	78
Вид контролю: залік			

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (25% / 75%).

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: дослідження закономірностей розвитку освіти, навчання і виховання студентської молоді, її наукової і професійної підготовки відповідно до вимог суспільства, і розробка на цій основі шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованих наукових фахівців.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» є вивчення студентами курсу загальної педагогіки, психології та опанування фаховими

методиками на ОС «бакалавр».

Крім того, передумовами опанування дисципліною стануть такі раніше здобуті результати навчання: розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі педагога; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу.

4. Очікувані результати

ПРН-1. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій із проблем розвитку суспільства та освіти; здійснювати рефлексію щодо актуальних проблем суспільного та індивідуального буття.

ПРН-2. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН-4. Глибоко розуміти загальні принципи та методи педагогічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері педагогічної освіти і науки та у викладацькій практиці.

ПРН-5. Знати трансформаційні зміни та сучасний стан розвитку педагогічної освіти в регіоні, Україні та за її межами.

ПРН-6. Усвідомлювати та пояснювати закономірності і принципи вищої освіти, встановлювати зв'язки між ними, розкривати особливості їх реалізації у галузі педагогічної освіти і науки.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна

Тема 1. Методологія педагогіки вищої школи. Предмет і завдання.

1. Предмет педагогіки вищої школи, її категорії.

2. Методологія, її рівні.
3. Основи наукових педагогічних досліджень.
4. Принципи педагогічного дослідження.

Тема 2. Організація процесу навчання у вищій школі.

1. Особливості процесу навчання в ЗВО.
2. Особливості адаптації молоді в ЗВО.
3. Мета, завдання та зміст вищої освіти.
4. Дидактичні моделі змісту навчання.

Змістовий модуль 2. Освітній процес у вищій школі

Тема 3. Форми організації та методи навчання у вищій школі.

1. Принципи та методи навчання в ЗВО.
2. Проблемне навчання в ЗВО.
3. Організаційні форми роботи викладача.
4. Педагогічний контроль та основні форми його здійснення.
5. Педагогічна практика і самостійна робота студента.

Тема 4. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

1. Готовність до педагогічної діяльності.
2. Педагогічна техніка вчителя, її особливості.
3. Оптимальні умови підготовки майбутніх учителів до формування гуманістичних відносин школярів.

Змістовий модуль 3. Професійна компетентність майбутнього викладача ЗВО

Тема 5. Система організації виховної роботи у ЗВО.

1. Виховна робота зі студентами ЗВО.
2. Види виховання, їх характеристика.
3. Позааудиторна робота студентів. Робота куратора групи.

Тема 6. Формування професійної компетентності фахівця засобами парадигмального моделювання.

1. Синергетичний аспект формування «Я-концепції» майбутнього вчителя та розвиток педагогічної емпатії.

2. Педагогічні парадигми в теорії та практиці професійної підготовки фахівців.
3. Компетентнісний підхід як орієнтир розвитку освіти.
4. Методи непрямого управління навчальним процесом в освітній діяльності.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1.										
Змістовий модуль 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна										
Тема 1. Методологія педагогіки вищої школи. Предмет і завдання.	12	2	-		10	15	1	-		14
Тема 2. Організація процесу навчання у вищій школі.	18	2	4		12	15	1	1		13
Усього:	30	4	4	0	22	30	2	1		27
Змістовий модуль 2. Освітній процес у вищій школі										
Тема 3. Форми організації та методи навчання у вищій школі.	11	1	3		7	15	1	1		13
Тема 4. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.	19	2	4		13	15	1	1		13
Усього:	30	3	7	0	20	30	2	2		26
Змістовий модуль 3. Професійна компетентність майбутнього викладача ЗВО										
Тема 5. Система організації виховної роботи у ЗВО.	15	4	2		9	16	1	1		14
Тема 6. Формування професійної компетентності фахівця засобами парадигмального моделювання.	15	4	2		9	14	1	2		11
Усього:	30	8	4	-	18	30	2	3		25
Разом за курсом:	90	15	15	0	60	90	6	6	0	78

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Організація процесу навчання у вищій школі.	4	1
2	Форми організації та методи навчання у вищій школі.	3	1
3	Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу.	4	1
4	Система організації виховної роботи у ЗВО.	2	1
5	Формування професійної компетентності студентів аспірантури засобами парадигмального моделювання.	2	2
	Разом	15	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – **2 год. / 1 заняття**;
- розробка різнорівневих завдань – **15 год. / 1 роботу**;
- підготовка до контрольних заходів – **15 год. / 1 захід**
- підготовка проектних завдань - **3–5 год. / 1 проект**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	10	15
2	Підготовка до участі в лекційних заняттях	10	15
3	Підготовка до контрольних заходів	10	15
4.	Виконання проектних (самостійних) завдань*	30	33
	Разом	60	78

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;
 - майстер-клас
- 2) на практичних заняттях:
 - практична робота;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (семінарські заняття);
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проєктні (самостійні) роботи), контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо лише за умов досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали ДФН, 6 відповідей по 5 балів ЗФН).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
3	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
2,5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
2	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
1,5	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15</i>

	<i>робіт по 3 бали ДФН, 8 робіт по 3 бали ЗФН).</i>
Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 10 ЗФН 55-45	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 44-30	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 29-15	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4-3 ЗФН 14-6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3-1 ЗФН 5-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 55 балів (I контрольна робота по 10 балів для ДФН, 55 балів для ЗФН)</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x4 бали = 60 балів	6x10 бали = 60 балів
Самостійна (проектна) робота	2x15 бали = 30 балів	2x10 бали = 20 балів
Контрольна робота	1x10 балів = 10 балів	1x20 балів = 20 балів
Всього	100	100

Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення		
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів	
ЗМ 1	Т1	Відповідь на практичному занятті	5			
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	10	
	Т2	Відповідь на практичному занятті	5	Відповідь на практичному занятті	10	
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	10	
ЗМ 2	Т1	Відповідь на практичному занятті	5			
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	10	
ЗМ 2	Т2	Відповідь на практичному занятті	5	Відповідь на практичному занятті	10	
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	10	
ЗМ 3	Т3	Відповідь на практичному занятті	5			
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	10	
	Т4	Відповідь на практичному занятті	5			
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	10	
	Контрольна робота			10	Контрольна робота	20
	Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			100		100	

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (записи уроків, занять).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. *Алексюк А.М.* Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник для студ., асп. та мол. викл. вузів. К.: Либідь, 1998. 558 с.
2. *Алексюк А.М.* Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання: навч. посібник. К.: ІСДО, 1993. 220 с.
3. *Андреев В.* Основы педагогики высшей школы. Минск, 2005. 238 с.
4. *Бабанский Ю.К., Ильина Т.А.* Педагогика высшей школы. Алма-Ата: Мектеп, 1989. 175 с.
5. *Бартенєва І. О., Богданова І. М., Бужина І. М., Дідусь Н. І., Дмитрієва М. С.* Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Одеса: ПДПУ ім. К.Д.Ушинського, 2002. 344 с.
6. *Бершадский М. Е.* Когнитивная технология обучения: последовательность процедур проектирования учебного процесса // Педагогические технологии. 2006. №2. С. 57-75.
7. *Булгакова Н.Б.* Педагогіка вищої школи: Конспект лекцій. К.: НАУ, 2003. 40 с.
8. *Вакуленко В.М.* Основы педагогики высшей школы Украины: навч. посібник. Луганськ: Вид-во Східноукраїнського нац. ун-ту ім. Даля, 2001. 243 с.
9. *Виховна робота наставника академічної групи студентів вищого навчального закладу освіти / Укл. М.І.Соловей, В.С.Демчук.* К.: Вид. центр КДЛУ, 2000. 68 с.
10. *Вища освіта в Україні:* Навч. посіб. / В.Г.Кремень, С.М.Ніколаєнко, М.Ф.Степко та ін. К.: Знання, 2005. 380 с.
11. *Вітвицька С.С.* Основы педагогики высшей школы: Метод, посібник для студентів магістратури. Житомир, 2003. 232 с.
12. *Вітвицька С.С.* Основы педагогики высшей школы: Підруч. за модульно-рейтинговою системою навч. для студ. магістратури. К.: Центр навч. літ., 2006. 383 с.
13. *Галузинський В.М., Євтух М.Б.* Основы педагогики та психології вищої школи в Україні: навч. посіб. для викл. та асп. вузів. К.: ІНТЕЛ, 1995. 168 с.
14. *Галус О.М., Шапошнікова Л.М.* Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. К.: Вища школа, 2006. 215 с.

15. Демчук В. С, Соловей М. І. Виховна робота наставника академічної групи студентів в вищого закладу освіти. К.: КДЛУ, 2000. 68 с.
16. Дмитриченко М.Ф., Хорошун Б.І., Язвінська О.М., Данчук В.Д. Вища освіта і Болонський процес: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., 2006. 440 с.
17. Закон України "Про вищу освіту" // Урядовий кур'єр. №86. 28 вересня 2017 року (зі змінами 3.07.2020 р.) 15 с.
18. Закон України "Про освіту". К., 2017(доповн. 2020). 36 с.
19. Зільберштейн А.І., Солдатова Т.Д. Проведення екзаменів та заліків у вищій школі. К., 1979. 139 с.
20. Кіщенко Ю.В. Формування професійної майстерності вчителя в системі педагогічної освіти Англії та Уельсу. Херсон: ХДУ, 2004. 172 с.
21. Кловак Г.Т. Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. для вищих пед. навч. закладів. Чернігів: Чернігів, держ. центр наук.-техн. і економ, інформації, 2003. 260 с.
22. Кобиляцький І.І. Основи педагогіки вищої школи. К., 1978. 288 с.
23. Коротяев Б.І., Гришин Є.О., Устенко О.А. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: УМКВО, 1990. 176 с.
24. Краевский В.В. Методология педагогики. Чебоксари: Изд-во Чувашского ун-та, 2001. 208 с.
25. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: Знання, 2005. 486 с.
26. Кураторові академічної групи: Методичні рекомендації щодо проведення виховної роботи зі студентами. К.: ДАЖКГ, 2002. 36 с.
27. Лернер И. Я. Процесе обучения и его закономерности. М., 1980.
28. Лисовский В. Т., Дмитриев А. В. Личность студента. Л.: Изд-во ЛГУ, 1974. 184с.
29. Малафійк І.В. Дидактика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Рівне: РДГУ, 2003. 470 с.
89. *Методология и методы социально-педагогических исследований:* Научное, учебно-методическое пособие для студентов, магистрантов, аспирантов и специалистов в области воспитания и образования социальных педагогов и социальных работников / С. Я. Харченко, Н. С. Кратинев, А. Н. Чиж, В. А. Кратинова. — Луганск: Альма матер, 2001. 216с.
30. Михайловский В. А. Педагогика высшей школы: Учеб. пособие. Харьков: ХГУ, 1991. 183 с.
31. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посібник. 4-е вид., доп. К., 2003. 616 с.
32. Мороз О.Г., Падалка О.С., Юрченко В. Педагогіка і психологія вищої школи. К.: НПУ, 2003. 267 с.

33. *Навчальний процес у вищій педагогічній школі* / За ред. акад. Мороза О.Г. К.: НПУ, 2000. 337 с.
34. *Організація навчального процесу у навчальних закладах* / Упоряд. О.В.Ситяшенко. К.: Задруга, 2004. 338 с.
35. *Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів* / М. І. Соловей, Є. С. Спіцин, К. К. Потапенко, З. М. Шалік. К.: Ленвіт, 2004. 143 с.
36. *Основы вузовской педагогики* / Отв. ред. Н. В. Кузьмина. Л.: Лениздат, 1972. 311с.
37. *Основы педагогики и психологии высшей школы* / Под ред. А. В. Петровского. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1986. 303 с.
38. *Педагогіка вищої школи: Навч. посіб.* / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В.Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. К.: Знання, 2005. - 399 с.
39. *Підласий І.П.* Практична педагогіка або три технології: Інтерактивний підруч. для педагогів ринкової системи освіти. К.: Слово, 2004. 616 с.
40. *Положення про навчально-наукові та кваліфікаційні роботи студентів Київського державного лінгвістичного університету* / Укл. Болдирєв Р. В., Соловей М. І., Сажко Л.А., Спіцин Є.С. К.: Вид. центр КДЛУ, 1999. 46 с.
41. *Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах (наказ Міністерства 02.06.1993 р. №161)* // Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання / За заг. ред. А.П.Зайця, В.С.Журавського. К.: Форум, 2002. С. 413-432.
42. *Приходько М. І.* Педагогіка вищої школи: Курс лекцій для магістрів. Запоріжжя: ЗДУ, 2001. 97 с.
43. *Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні та її інтеграції в європейський освітній простір: Наказ МОН України №988 від 31.12.2004 р.* // Освіта, 2005. №2-3 (12-19 січ.).
44. *Рейнгард И. А.* Формы и методы преподавания в высшей школе. Днепропетровск, 1973.-С. 11-18.
45. *Роджерс К.* Взгляд на психотерапию. Становление человека. — М: Прогрессе, Универс, 1994. 248 с.
46. *Романенко М.І.* Філософія освіти: історія і сучасність. Донецьк: Промінь, 2001. 178 с.
47. *Слепкань З.* Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К.: НПУ, 2000. 210 с.
48. *Соловей М.І., Демчук В.С.* Виховна робота у вищому навчальному закладі. К.: Ленвіт, 2003. 257 с.

49. *Соловей М.І., Спіцин Є.С.* Основи професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 232 с.
50. *Спіцин Є.С.* Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому закладі освіти. К.: Вид. центр КНЛУ, 2003. - 120 с.
51. *Товажнянский Л.Л., Романовский А.Г., Бондаренко В.В., Пономарев АС, Черванева З.А.* Основи педагогики высшей школы: Учебное пособие. Харьков: НТУ «ХПИ», 2005. 600 с.
52. *Цокур О.С.* Педагогіка вищої школи: Навч.-метод, посіб. Одеса: Юридична література, 2002. 76 с.

Допоміжна

1. *Береснєв А.А.* Особистісно орієнтовані технології у контексті сучасної парадигми освіти // Гуманітарні науки, 2006. №1. С. 11-16.
2. *Берещук М.* Науково-методичні основи визначення рейтингу та вдосконалення системи підвищення якості освіти // Вища школа, 2003. №4-5. С. 31-42.
3. *БехІ.* Принципи інноваційної освіти // Освіта і управління, 2005. Т. 8. №3. С. 7-21.
4. *Болотов В.А., Ефремова Н.Ф.* Система оценки качества российского образования // Педагогика, 2006. №1. С. 22-31.
5. *Бондар В.* Технологізація підготовки фахівців в умовах запровадження державних стандартів освіти // Освіта і управління, 2005. Т. 8. №2. С. 86-90.
6. *Бондарчук Ю., Чуйко Г., Чуйко Н.* Удосконалення форм і методів навчання відповідно до вимог Болонського процесу // Вища школа, 2005. №2. С. 35-41.
7. *Бутиков Р.* Особливості інтелектуалізованого навчання іноземних мов у вищій школі // Вища освіта України, 2005. №3. С. 88-91.
8. *Валеев Г.Х.* Самостоятельная работа студентов по дисциплинам социогуманитар-ного цикла // Наука и школа, 2006. №2. С. 27-30.
9. *Вікторов В.* Основні критерії та показники якості освіти // Вища освіта України. 2006. №1. С. 54-59.
10. *Вітвицька С.С.* Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури. К.: Центр навч. літ, 2005. 395 с.
11. *Владимирська Є.* Якість освіти як філософія та педагогіка розуміння доцільного // Вища освіта України. 2006. №1. С. 108-113.

12. *Власко М.П., Устименко О.В.* Про переваги модульно-рейтингової технології навчання // Педагогіка і психологія, 2004. №2. С. 98-106.
13. *Всебічний розвиток особистості студента: Матеріали науково-практичної конференції.* Ірпінь, 2001. 598 с.
14. *Всесвітня декларація* про вищу освіту для ХХІ ст: підходи, практичні заходи та рамки пріоритетних дій, спрямованих на реформу та розвиток вищої освіти, схвалені Всесвітньою конференцією з вищої освіти в Парижі 9 жовтня 1998 року // Образование в ХХІ веке. К., 2001. С.29-30.
15. *Гаращак П.* Аспекти управлінської діяльності адміністрації ВНЗ у впровадженні пріоритетних технологій навчання студентської молоді // Нова педагогічна думка, 2005. №4. С. 4-8.
16. *Денисенко В.А.* Инновационный способ оценки совокупного качества учебного процесса вуза // Инновации в образовании, 2006. №1. С. 56-58.
17. *Дзундза А., Лосева Н.* Вища школа: до проблеми тестування // Освіта і управління, 2003. Т. 6. №3. С. 114-118.
18. *Добрянський І.* Сучасні тенденції розвитку вищої школи: соціокультурний, регіональний та особистісний аспект // Вища школа, 2004. № 1. С. 22-28.
19. *Дорогань С.* Національне виховання як світоглядне завдання: філософський і педагогічний аспект // Вища освіта України, 2004. №2. С.105-111.
20. *Драч І.І.* Навчальний процес у вищому навчальному закладі як об'єкт акмеологічного дослідження // Нові технології навчання. — К.: НМЦ ВО, 2004. — Вип. 38.-С. 141-146.
21. *Драч І.І.* Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів як важливий елемент сучасної підготовки фахівців // Нові технології навчання. — К.: НМЦ ВО, 2004.-Вип. 37.-С. 86-91.
22. *Євсєєва О.* До питання конкретизації змісту вищої освіти студента педагогічного ВНЗ // Освіта і управління, 2003. Т. 6. №4. С. 128-132.
23. *Жалдак Л.* Управління гуртуванням студентської групи // Освіта й управління, 1999. №3. С. 99-102.
24. *Жовтоніжко І.М.* Роль оцінювально-ціннісних знань студентів вищих навчальних закладів як складової системи їх індивідуальних цінностей // Ціннісні парадигми освіти. Харків: Основа, 2005. С. 122-128.
25. *Заболотська О.* Формування та розвиток студента як індивідуальності // Вища освіта України, 2005. №2. С. 88-93.
26. *Из педагогического наследия К.А.Тимирязева* // Вестник высшей школы, 1951. №1. С. 8-25.

27. *Ігнатенко Г.В., Дмитренко Т.А.* Впровадження нових інформаційних технологій у процесі поточного контролю навчальних досягнень студентів // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Рівне: РДГУ, 2005. Вип. 30. С. 102-106.

28. *Іздебська В.* Студентське самоврядування як чинник формування самосвідомості молоді // Рідна школа, 2000. №11. С. 26-28.

29. *Колош А.* Реалізація основних принципів Болонської декларації при підготовці фахівців економічного профілю // Вища школа, 2004. №№2/3. С. 20-33.

30. *Корсак К.* Формування культури оцінювання і забезпечення якості роботи вищих шкіл // Вища освіта України, 2004. №1. С. 41-49.

31. *Корсак К., Поживілова О.* Оцінювання якості роботи вищої школи. Світові тенденції і національні традиції // Науковий світ, 2002. №13. С. 7-21.

32. *Локишина О.* Світові тенденції (3 історії становлення та розвитку моніторингу якості освіти) // Управління освітою, 2003. №5. С. 1-23.

33. *Лузан П., Зайцева І.* Академічна група в контексті проблем виховання студентської молоді // Освіта і управління, 2002. Т. 5. № 1. С. 151-156.

34. *Максимов О.* Системний підхід до вивчення дисциплін вищої школи // Рідна школа, 2006. №1. С. 17-19.

35. *Малихіна А.* Тестовий контроль і підвищення якості освіти у вищій педагогічній школі // Рідна школа, 2006. №6. С. 9-11.

36. *Маслак А. А., Анисимова Т. С.* Измерение качества высшего образования в странах мира // Педагогическая диагностика. 2004. № 1. С. 130-154.

37. *Мегем Є.* Спільна творча діяльність викладачів і студентів — основа проектно-технологічної підготовки // Вища освіта України, 2005. №4. С. 90-94.

38. *Методичні рекомендації "Про організацію управління виховним процесом у вищих закладах освіти"* // Інф. зб. Міністерства освіти України, 1999. №3-4. С. 58-62.

39. *Методичні рекомендації до планування виховної роботи зі студентами у вищих навчальних закладах освіти III-IV рівнів акредитації* // Інф. зб. Міністерства освіти України, 1998. №17-18. С. 50-53.

40. *Мисечко О. Є.* Шляхи підвищення ефективності сучасної лекції // Нові технології навчання. К.: НМЦ ВО, 2004. Вип. 36. С. 262-271.

41. *Митяева А.М.* Особенности многоуровневой системы подготовки в современном вузе // Педагогика. 2005. №8. С. 69-76.

42. *Момот Л.* Діяльнісний компонент змісту освіти // *Освіта і управління*, 2004. Т. 7. №2. С. 88-92.
43. *Мороз Л., Воронкова Б.* До концепції морального виховання молоді // *Вища освіта України*, 2004. №4. С. 94-100.
44. *Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні* // *Освіта України*. №94. 3 грудня 2004. С. 1-10.
45. *Ніколаєвська А.* Викладання очима студента: досвід організації та проведення моніторингу // *Вища освіта України*, 2005. № 1. С. 26-28.
46. *Ніколаєнко С.* Вища освіта і наука — найважливіші сфери відповідальності громадянського суспільства та основа інноваційного розвитку // *Вища школа*, 2005. №1. С. 13-30.
47. *Ніколаєнко С.* Рейтингові системи — складові національного моніторингу якості вищої освіти // *Вища школа*, 2006. №3. С. 3-14.
48. *Ніколаєнко С.М.* Якість вищої освіти в Україні: Погляд у майбутнє // *Вища школа*, 2006. №2. С. 3-23.
49. *Новожилова Н.В., Рафаєва А.В.* Консультации: Интернет в образовании // *Педагогические технологии*, 2006. №3. С. 109-114.
50. *Одерій С.* ЮНЕСКО та оновлення підходів до забезпечення якості вищої освіти // *Рідна школа*, 2006. №10. С. 5-7.
51. *Окомков О.П.* Современные принципы проектирования, тенденции развития // *Высшее образование в России*, 1994. №2. С. 18-23.
52. *Олексенко В.* Ефективні шляхи вдосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів ВНЗ // *Вища освіта України*, 2004. №2. С. 66-70.
53. *Органи студентського самоврядування: активізація громадянської, соціальної, патріотичної свідомості студентської молоді: методичні рекомендації* / Укл. О. П. Корольчук, М.І.Поночовний. К., 2001. 18 с.
54. *Падалка О. С.* Педагогічні технології. К.: "Українська енциклопедія", 1995. 270с.
55. *Педагогічний словник* / За ред. М. Д. Ярмаченка. К.: Педагогічна думка, 2001. 514с.
56. *Про організацію управління виховним процесом у вищих навчальних закладах освіти: Методичні рекомендації* / інф. зб. Міністерства освіти України, 1999. №3-4. С. 58-62.
57. *Рябченко В.* Деякі концептуальні проблеми навчання і виховання студентів у сучасних вищих навчальних закладах України // *Вища освіта України*, 2005. №2. С. 40-44.
58. *Рябченко В.* Наставник студентської групи // *Освіта*, 2001. 14-21 листопада. С. 8.

59. Семиченко В., Заслуженюк В. Проблема педагогічного оцінювання // Рідна школа, 2001. №7. С. 3-9.
60. Себкова Х. Акредитація і забезпечення якості вищої освіти в Європі // Вища школа, 2005. №2. - С. 77-84.
61. Сидорова А. Студенческое самоуправление: теория и практика // Alma mater, 2000. №2. С. 34-35.
62. Система воспитательной работы в учреждениях среднего и высшего профессионального образования: методические рекомендации. Тула, 2000. 108 с.
63. Сікорський П. Кредитно-модульна технологія у вищих навчальних закладах // шлях освіти, 2004. №3. С. 29-34.
64. Сікорський П. Принципи кредитно-модульної технології навчання // Вища школа, 2004. №4. С. 69-76.
65. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований. М., 1986.
66. Скар О. Модернізація форм і методів навчання студентів у контексті кредитно-модульної системи // Вища школа, 2006. №3. С. 33-45.
67. Сметанський М. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів: проблеми, шляхи розв'язання // Вища школа, 2004. №4. С. 63-68.
68. Соколова І. Інститут кураторів у вузі // Освіта і управління, 1998. №4. С. 74-82.
69. Соловей М.І., Демчук В.С. Студентське самоврядування у вищому навчальному закладі. - К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. - 95 с.
70. Супрунова Л.Л., Иванова А.В. Дифференцированный подход к обучению в высшей школе США // Педагогика, 1998. №8. С. 105-112.
71. Фініков Т.В., Шаров О.І. Вища освіта України: ліцензування та акредитація: Аналітичне дослідження. К.: Навч.-метод. центр "Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні", 2003. 68с.
72. Щербань П. Вища школа та її роль у відродженні національної еліти // Рідна школа, 2002. №5. С. 24-27.
73. Щербань П. Українська національна ідея і сучасні проблеми виховання учнівської та студентської молоді // Вища освіта України, 2005. №4. С. 62-71.
74. Юрченко В.І., Кудіна В.В. Психологія вищої школи: Курс лекцій. К.: КСУ, 2004. 175 с.
75. Якименко Ю. Кредитно-модульна система як важлива складова інтеграції вищої освіти України до загальноєвропейського освітнього простору // Вища школа, 2004. №1. С. 50 – 62.

12. Інформаційні ресурси

1. http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_
2. <http://studentam.net.ua/>
3. <https://library.mk.ua/>
4. <https://studfile.net/preview/5350232/page:4/>
5. <http://dspace.mdu.edu.ua/>
6. <https://lms.kgeu.ru/mod/book/view.php?id=27505>